

Referat fra 8. møde i det rådgivende udvalg for Den Danske Naturfond

Afholdt:	Den 30. oktober, 2018 kl. 13.00 – 16.00
Sted:	Den Danske Naturfond, Energiens Hus, Vodroffsvej 59, 1900 Fr.berg C.
Til stede:	Egon Østergaard - Dansk Ornitologisk Forening; Troels Garde - Kommunernes Landsforening; Lars Mortensen – Friluftsrådet; Lone Andersen - Landbrug og Fødevarer; Jan Søndergaard - Dansk Skovforening; Charlotte Moshøj - Det Grønne Kontaktudvalg; Jørgen Primdahl - Københavns Universitet; Gustav Garth-Grüner - Bæredygtigt Landbrug.
Afbud:	Flemming Skov - Aarhus Universitet; Verner W. Hansen - Danmarks Sportsfiskerforbund; Maria Reumert Gjerding - Danmarks Naturfredningsforening; Claus Lind Christensen - Danmarks Jægerforbund; Per Kølster - Økologisk Landsforening;
Endvidere deltog	Bestyrelsesformand Lauritz Holm-Nielsen (LHN), direktør Flemming Nielsen (FLN); Mads Jakobsen (ref.).

REFERAT:

1. Kort nyt siden sidst

Maria Reumert Gjerding, Danmarks Naturfredningsforening er nyt medlem i udvalget.

Fondens bestyrelse har afholdt 2-dages seminar i august. Bl.a. besøgte bestyrelsen fondens projekter i Kollund Skov og på Mandø.

2. Status for fondens arbejde med projekter.

Fonden redegjorde for status herunder de 2 call-runder, der indtil videre er gennemført. I forbindelse med de 2 runder er der uddelt støtte til hhv. 18 og 15 lokale projekter. Den samlede økonomiske rammer for de 2 runder har været hhv. 11,8 og 9,2 mio. kr.

Fonden har endnu ikke taget stilling til, hvornår et evt. næste call skal annonceres. Under alle omstændigheder forventer fonden først at gennemføre en ekstern og uafhængig evaluering af de første runder, før en ny runde besluttes og annonceres.

Fonden har i august offentliggjort et nyt projekt i Hammer Bakker ved Aalborg. Der er tale om fondens hidtil største projekt og største erhvervelse. Fonden har erhvervet et areal på i alt 450 ha, og ved at forvalte disse arealer i sammenhæng med arealer ejet af Aalborg Kommune og Botanisk Forening kan der skabes et sammenhængende naturområde på over 700 ha. Muligheder for supplerende opkøb og udvidelser vil løbende blive vurderet. AP Møller Fonden og staten har bidraget til realiseringen af projektet. Aalborg Kommune er daglig projektleder i forhold til implementeringen af projektet og naturgenopretningen.

Fonden kunne orientere om 2 projekter, som endnu ikke er offentliggjort, men som forventes at kunne realiseres eller iværksættes inden for de kommende måneder. Herudover arbejder fonden på realiseringen af yderligere 5-6 projekter.

Med udgangspunkt i status for projekterne var der en diskussion om fremtidig fokus og prioritering. Der blev peget på, at fondens egne projekter kan noget andet end call-projekterne og at begge dele kan være vigtige. Muligheden for synergier i forhold til andre aktører og initiativer blev også fremhævet. Det var den generelle holdning, at det først og fremmest er kvaliteten af det enkelte projekt, der skal være bærende for fondens valg og prioriteringer.

Fonden opfordrede organisationerne til fortsat at komme med forslag til gode projekter, og det blev nævnt, at det kan være vanskeligt at komme i gang med de meget store projekter. Ofte er det en afvejning mellem erhvervelse af 1 eller flere håndterbare ejendomme, hvor et projekt relativt hurtigt kan realiseres eller strategiske opkøb i et større område, hvor projekterrealiseringen først kan ske på længere sigt.

Der blev spurgt til en mulig oversigt over de igangsatte projekter – incl. call-projekter i forhold til arealstørrelse, naturtyper, arter mv. Der blev også foreslået en mere generel brugerundersøgelse til i forhold til befolkningens opfattelse af fonden.

3. Principper for naturforvaltning på fondens arealer.

Der var udsendt et oplæg der med udgangspunkt i bl.a. en statisk ctr. dynamisk tilgang og en artsfokuseret ctr. naturtypefokuseret tilgang til naturforvaltning oplyste en række konkrete problemstillinger i forhold til den kommende arealforvaltning på en række af fondens arealer og projekter.

Udvalget kvitterede for oplægget og fandt diskussionen relevant. Der blev dog også peget på behovet for løbende at kunne diskutere disse spørgsmål, og også at en tilbundsående diskussion af alle de nævnte problemstillinger vil kræve mere tid. Det foreslået, at emnerne passende kunne diskuteres konkret ude på et af fondens projekter, hvis et af udvalgets kommende møder placeres ude i landet.

Der blev peget på dilemmaer mellem de overordnede, principielle holdninger til naturforvaltning og de konkrete, praksisnære valg. Flere mente, at der derfor ikke er entydige svar på de opstillede problemstillinger og at de forskellige principper og metoder kan og må bringes i anvendelse på det enkelte projekt efter en konkret vurdering. Notatet kan i den sammenhæng bruges til at fonden er mere bevidst om de valg, der træffes i forbindelse med arealforvaltningen.

Der blev også peget på, at fonden har erhvervet arealerne netop for at kunne forvalte dem, og de derfor skal forvaltes. Det blev nævnt, at der allerede i forbindelse med projektudviklingen før en evt. erhvervelse arbejdes med nogle antagelser, forudsætninger og valg vedrørende den efterfølgende forvaltning. I praksis vil man følge disse valg. Overvejelser om ændringer i arealforvaltningen vil derfor oftest være aktuelle på sigt, når projekterne har været i drift i en årrække.

Der var mange der pegede på ønsket om alt andet lige at kunne arbejde med mere dynamiske og selvforvaltende systemer og det blev nævnt, at det måske kan være en målsætning, at en stor del af projekterne over tid kan udvikle sig i retning mod mindre styring og aktiv pleje.

Fonden var helt enig i denne tilgang og vil arbejde for, at naturen alt andet lige skal have lov til at passe sig selv i så stor udstrækning som muligt. Hensynet til særlige arter eller særlige brugergrupper kan indebære, at dette princip fraviges. Fx vil fonden nok fortsat understøtte, at en lokal brugergruppe plejer levesteder for bjergsalamander i Kollund Skov.

Der var enighed om, at temaet skal drøftes igen.

4. Hvor store skal naturprojekter være i Danmark?

DCE har udarbejdet en rapport om naturpleje og arealstørrelser. Rapporten peger på behovet for at arbejde med forvaltningen af større sammenhængende naturområder og på de praktiske muligheder for dette. Camilla Fløjgaard fra DCE deltog i mødet og holdt et inspirerende oplæg om rapporten.

Oplægget gav anledning til en efterfølgende diskussion. Der var generel enighed om ønsket om også at kunne arbejde med at skabe større, sammenhængende naturområder. Der blev bl.a. peget på, at netop Den Danske Naturfond i forhold til andre aktører kan have nogle særlige muligheder. Men det var også holdningen, at fondens tilgang i forhold til projekter kan være flersidig og at man godt både kan arbejde med store projekter, hvor målet er en fri og dynamisk naturlig naturudvikling og samtidig arbejde med mindre projekter. I projekter kan der også gøres en indsats for udvalgte arter.

Punktet affødte også en diskussion om hegn og betydningen i forhold til både naturværdier, den naturlige spredning, populationsstørrelser, udviklingen af naturlige bestande og naturoplevelser.

5. Eventuelt.

Punktet blev brugt til en kort mødeevaluering og drøftelse af kommende emner. Der var enighed om, at eksterne oplæg kan fungere godt. Og der var tilslutning til, at et af de kommende møder skal placeres ude landet i tilknytning til et af fondens projektområder.

Fonden tilkendegav, at man gerne vil bruge det kommende møde til at inddrage udvalget i bestyrelsens arbejde med en ny strategi for fonden.

Der var også en diskussion af fondens folkelighed og inddragelse af lokale synspunkter og hensyn i fondens projekter. Fonden nævnte, at dette er et tema man løbende arbejder med. Indtil nu har man brugt forskellige tilgange, fra mindre, lokale brugergrupper (fx Kollund Skov) til store offentlige møder (fx Hammer Bakker). Men i alle projekter arbejdes der med lokal inddragelse. Mulighederne afhænger selvfølgelig af fondens tidsmæssige ressourcer.

Der vil snarest blive indkaldt til næste møde, som afholdes i løbet af foråret/forsommeren. Mødet vil blive placeret i tilknytning til det fondens næste bestyrelsesmøde. Hvis det er muligt, vil det blive placeret ude i landet. Et tema bliver den kommende strategi for fonden.